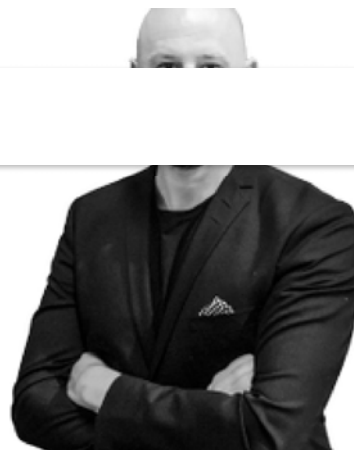

Ledare Svensk klimatpolitik

Peter Wennblad: Hur länge ska vi låtsas att vi klarar klimatmålen?

Johan Kuylensstierna, ordförande i Klimatpolitiska rådet. Foto: Tomas Oneborg/SvD/TT

Svensk klimatpolitik är på väg att bli lika förljugen som migrationspolitiken en gång var.

Peter Wennblad

Publicerad 02:00

Det här är en text från SvD Ledare. Ledarredaktionen är partipolitiskt oavhängig med beteckningen obunden moderat.

Om 23 år ska Sveriges klimatomställning vara genomförd. Utsläppen av växthusgaser ska vara noll.

Allt talar för att det är omöjligt. Men om det talar nästan ingen.

23 år är en hisnande kort tid, med politiska mått mätt. Bara projektet att bygga om Slussen i Stockholm har redan pågått i två decennier. Arbetet med Sydvästlänken, stamnätsförbindelsen som ska överföra el från Mellansverige till Skåne, har hållit på i 16 år och försenats 21 gånger.

Stora projekt, men bagateller jämfört med att ställa om hela samhället. Ska Sverige elektrifieras behövs en Sydvästlänk om året.

Klimatpolitiska rådet, expertorganet som utvärderar regeringens klimatpolitik, har år efter år konstaterat att Sveriges utsläpp inte bara sjunker för långsamt – de minskar nästan inte alls.

För att nå klimatmålen måste utsläppen minska 6–10 procent varje år fram till 2045. Hittills har de sjunkit runt en (1) procent per år. Under pandemiåret 2020, när ekonomin tvärbromsade och Sveriges hela flygflotta stod på backen, var utsläppsminskningen något större – men tillfällig. Och som Klimatpolitiska rådet skriver i den årsrapport som släpptes igår: ”För varje år som minskningstakten är för långsam ökar kraven på skärpta utsläppsminskningar under kommande år.”

Tiden rinner ut.

Årsrapporten är en svidande vidräkning med klyftan mellan prat och resultat i klimatpolitiken.

”

Årsrapporten är en svidande vidräkning med klyftan mellan prat och resultat i klimatpolitiken.

Regeringens klimatpolitiska handlingsplan består huvudsakligen av ”allmänna ambitioner och prioriteringar” och ”planerade utredningar och uppdrag till myndigheter”. Det är dock, skriver Klimatpolitiska rådet, ”inte helt lätt för läsaren att förstå vilka konkreta insatser och resultat som planen ska leda till”.

Regeringen redovisar inte heller, mer än i undantagsfall, hur mycket den planerade politiken kommer påverka utsläppen. Och, skriver

rådet, när effektbedömningar görs ”framgår det inte hur beräkningarna är gjorda eller vilka antaganden som ligger bakom”. Översatt från kanslisvenska betyder det ”siffrorna är tagna ur luften”.

Så fortsätter det. Ett illustrativt exempel är att regeringen på fem år inte ens genomfört en närmast administrativ åtgärd om att statliga utredningar ska göra klimatkonsekvensbedömningar. En mening i årsrapporten sammanfattar helheten: ”Nästan alla de avgörande besluten och de stora investeringarna återstår”.

Ambitiösa mål är nödvändiga i klimatarbetet. Varje tiondels grad i minskad uppvärmning kan göra stor skillnad. Men målen måste vara realistiska. Och det är inte realistiskt att ett land där det kan ta ett decennium att få ställa upp ett enda vindkraftverk nu ska ställa om hela samhället på två decennier. Eller att höja bensinpriset till 50 kronor litern, som Trafikverket menar kan behövas för att nå utsläppsmålen för transportsektorn.

”Det går helt enkelt inte. Det vet alla. Och ingen säger emot mig, för ingen pratar om det”, menade trafikprofessorn Maria Bratt Börjesson i en intervju i höstas (Eplus 15/9-20). Även SNS konjunkturråd har pekat på den bristande verklighetsförankringen i klimatpolitiken.

I övrigt spelar alla med i charaderna. Det är ett farligt spel.

Väljarna förtjänar en ärlig diskussion om klimatomställningen.

Väljarna förtjänar en ärlig diskussion om klimatomställningen.

Om vad som faktiskt är möjligt, och vilka oerhört svåra målkonflikter bara det kommer att innebära. Vi behöver ett lika uppriktigt samtal om plan B – hur vi förbereder och anpassar oss till förändringar som det är för sent att stoppa.

I nuläget är svensk klimatpolitik på väg att bli lika förljugen som migrationspolitiken tidigare var. Väljarna ska låtsas tro på en utopi som partierna låtsas är realistisk. Vad som händer med tilliten och samhällsdebatten när sådana lögner avslöjas vet vi tyvärr allt för väl.

Peter Wennblad